

กินเหล้าแล้วอายุยืน

วิมล ดำศรี

นานมาแล้วมีเรื่องเล่าว่า ชายคนหนึ่งชอบกินเหล้าเป็นชีวิตจิตใจงานการก็ไม่เคยนำพาเรื่อง บุญกุศลก็ไม่เคยทำ แต่การทำบาปแกก็ไม่เคยทำเช่นกัน ครอบครัวของแกมีอยู่ด้วยกันสามคน คือ ตัวแกเองพร้อมด้วยเมียและลูกอีกคนหนึ่ง ชายคนชอบกินเหล้าผู้นี้คิดอยู่เสมอว่าก่อนที่จะตายลง นั้นก็ขอให้ลูกชายได้บวชเสียก่อน เพราะแกอยากเห็นชายผ้าเหลืองของลูก แต่ชายคนนั้นก็ ได้ตายลงเสียก่อนที่จะได้บวชลูกเมื่ออายุของแกได้ห้าสิบปีพอดีก่อนที่จะตายนั้น แกได้สั่งให้ลูก เมียของแกเอาเหล้าใส่โลงไปด้วยสักสองสามขวดเพื่อหิวเหล้าขึ้นมาจะได้กินในปรโลก

บัญชีของยมโลก โดยยมบาลเพิ่มอายุให้อีกหนึ่งปี จึงได้เขียนเลข ๑ ต่อจากเลข ๕๐ ซึ่งเป็นอายุขัยของชายผู้นั้นลงในบัญชีทันที แต่ด้วยความเมตตาของยมบาลเอง จึงเลยลิมเลข ๐ ออกเสียก่อน จึงกลายเป็นว่าชายคนนั้นมีอายุไปจนถึง ๕๐๑ ปี.

เมื่อชายคนนั้นได้ลงไปอยู่ในเมืองนรกแล้ว ยมบาลก็ถามว่า "ทำไมถึงได้ชอบกินเหล้าหนักๆ เหล้ามันมันเอร็ดอร่อยมากหรือไรกัน" แกก้ตอบออกไปว่า "อันว่าเหล้ามัน ถ้าได้กินมันเข้าไปแล้ว ก็จะมีรสชาติที่มันไม่มีอะไรแล้วในโลกมนุษย์จะอร่อยเท่า บอกไม่ถูกอธิบายไม่ได้ว่ามันมีรสชาติอย่างไร ต้องกินดูเองถึงจะ....รู้" ยมบาลจึงพูดว่า "ในเมืองนรกของเราไม่มี ไม่งั้นแล้วเราจะลองชิมดูว่ามันจะเอร็ดอร่อยเหมือนดังคำกล่าวของท่านจริงหรือไม่" ชายผู้ชอบกินเหล้าคนนั้นจึงบอกกับยมบาลว่า "แกได้นำมันมาด้วย ถ้ายมบาลจะลองชิมดูก็มิให้ลอง" ยมบาลจึงได้ชิมเหล้าของชายคนนั้นเข้าไปชิมไปๆ ยมบาลก็ช้กติดใจในรสชาติของมัน จึงได้ขอเหล้าชายคนนั้นกินจนหมดขวด ยมบาลจึงได้เฝ้าขึ้นมาทันที เพราะไม่เคยกินเหล้ามาก่อน หรือเพราะคอยังอ่อนอยู่นั่นเอง ในเวลาต่อมายมบาลก็ได้ขอพอกันกับชายคนนั้น จนกระทั่งสัญญาเป็นเพื่อนเกลอกัน แล้วบอกชายคนนั้นว่า "ถ้าแกต้องการอะไรที่เพื่อนปรนกันแล้วก็ขอให้บอกมาเถิดเราจะช่วยเหลือ" ชายคนนั้นจึงบอกยมบาลว่า "ในชีวิตของแกไม่เคยได้ทำบุญอะไรเลย แกจึงอยากเห็นชายผ้าเหลืองของลูกชายสักครั้ง" แล้วแกจึงขอร้องต่อยมบาลว่า "ขอมีอายุต่อไปอีกแค่ปีเดียวเท่านั้น เพื่อบวชลูกชายจะได้หรือไม่" ด้วย ความรักใคร่สงสารต่อชายผู้นั้นเป็นพิเศษ ยมบาลก็อนุญาตด้วยการต่ออายุให้ แล้วลงไปใน

เมื่อยมบาลต่ออายุให้แล้ว ชายผู้ชอบกินเหล้าคนนั้นก็ได้ฟื้นกลับมีชีวิตขึ้นอีกครั้ง แกก้ได้จัดการบวชลูกชายจนได้เห็นชายผ้าเหลืองสมความตั้งใจแล้วแกก็รอวันตายของแกเรื่อยมาแต่ก็ไม่ตายสักที จนกระทั่งเมีย ลูก หลาน เหลน ได้พากันตายไปแล้วเกือบทุกคนแต่แกก็ยังไมตายอยู่นั่นเอง ทำให้ชายผู้นั้นมีชีวิตอยู่อย่างทรมานใจเป็นอย่างยิ่งที่จำเป็นต้องอยู่และเห็นคนที่แกรักตายจากไปทีละคนสองคนอยู่เสมอ

ผู้เล่า : นายแะ ขนอม

การศึกษาวิเคราะห์

๑. ประเภทของนิทาน

อาจารย์วิเชียร ณ นคร ผู้ศึกษาวิจัยนิทานพื้นบ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดนิทานเรื่องกินเหล้าแล้วอายุยืน เป็นนิทานชีวิต*

โดยหลักวิชาคติชนวิทยา "นิทานชีวิต" เป็นนิทานที่บอกเล่าชีวิตของตัวละครซึ่งจำลองไปจากชีวิตจริงของคนในสังคมใดสังคมหนึ่ง ตัวละครในนิทานประเภทนี้มีลักษณะเป็นสามัญชนมากกว่าท้าวพระยามหาษัตริย์ หรือชนชั้นสูง บทบาทของตัวละครย่ำถึงคุณสมบัติของมนุษย์ปุถุชน และสะท้อนถึงทัศนคติ ค่านิยม ภูมิปัญญา และวิถีชีวิตของสามัญชนอย่างกว้างขวาง

แก่นของนิทานชีวิตมักเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เช่น ความรัก ความโกรธ ความหลง และความกลัว เป็นเรื่องของความผจญภัยบนมนุษย์โลก ตัวเอกของเรื่องใช้ความสามารถเข้าแก้ไขปัญหาโดยเฉพาะ คือ ความสามารถ ความเฉลียวฉลาดความกล้าหาญ และความอดทน เพื่อให้บรรลุจุดหมาย เช่น การได้แต่งงาน การเอาชนะศัตรู และการล่องพ้นจากข้อกล่าวหา เป็นต้น

ฉากและบรรยากาศของนิทานชีวิตมีลักษณะสมจริง แม้บางครั้งจะมีเรื่องอกนิทานหรือสิ่งเหนือธรรมชาติ ผสมผสานอยู่บ้างแต่ก็ไม่เกินวิสัยของสังคมในยุคนั้นๆ ฉากในนิทานชีวิตจริงเป็นฉากที่เราคุ้นเคยกันอยู่

โครงเรื่องในนิทานมีทั้งชนิดสั้น และชนิดยาว บางเรื่องมีความซับซ้อน และมีหลายอนุภาค อันเป็นต้นเค้าในการเขียนนวนิยายในสมัยต่อมา

นิทานเรื่อง "กินเหล้าแล้วอายุยืน" ตัวละครเป็นสามัญชนชอบดื่มสุราเป็นชีวิตจิตใจ เป็นปุถุชนที่ข้องแวะอยู่กับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ โดยเฉพาะความหลงอยู่ในวังวนของน้ำเมา ซึ่งในสังคมปัจจุบันก็พอมีให้เห็นเป็นตัวอย่างอยู่บ้าง ทั้งในสังคมชนบทและสังคมเมืองเรื่องของคนชอบดื่มสุราอยู่เป็นนิตย จึงเป็นวิถีชีวิตที่มีอยู่จริงในสังคมไทย

๒. คุณค่าของนิทาน

การศึกษานิทานพื้นบ้านย่อมก่อให้เกิดคุณค่าทางสุนทรีย์ คุณค่าทางภาษา คุณค่าทางวัฒนธรรม และสังคม คุณค่าทางภูมิปัญญา คุณค่าทางการศึกษาอบรมและพัฒนาจิตใจ^๑

นิทานเรื่อง "กินเหล้าแล้วอายุยืน" ให้คุณค่าครบถ้วนทั้ง ๔ ประการดังกล่าวแล้ว โดยเฉพาะเป็นอนุสติเกี่ยวกับคุณและโทษของการดื่มสุรา

คุณของการดื่มสุรา จากนิทานเรื่องนี้ อยู่ตรงที่ว่าสามารถผูกมิตรไว้ได้ ถึงขั้นเป็นเกลอกับยมบาล ผลจากการเป็นเกลอทำให้ได้ประโยชน์ ตามที่ตนต้องการ คือได้มีชีวิตอยู่ต่อไปเพื่อขอเกาะชายผ้าเหลืองของบุตรชาย

ส่วนโทษของการดื่มสุรา ที่เห็นได้ชัด ทั้งยมบาลและชายผู้นั้น คือ สุราเป็นเหตุให้ยมบาล มีอาการเมามเมา มีอคติถึงกับลี้ภัยภพของเมืองยมโลกยอมเพิ่มอายุ หรือต่ออายุให้แก่ผู้ชะตาถึงฆาต และเพราะขาดสติที่มีอาการเมามเมา จึงทำให้เกิดการต่ออายุผิดพลาด ชายผู้ต้องการมีอายุต่อไปอีก ๑ ปี เท่านั้น กลับต้องอยู่อย่างทรมานนานถึง ๕๐๐ ปี เลยทีเดียว การได้สิ่งที่ต้องการมาด้วย อามิส (สุราเป็นอามิส) เป็นพิษภัยอย่างใหญ่หลวง

๓. สัมพันธภาพระหว่างนิทานเรื่อง "กินเหล้าแล้วอายุยืน" กับสังคมและชุมชนนครศรีธรรมราช และท้องถิ่นอื่น

นิทานเรื่อง กินเหล้าแล้วอายุยืน มีความสัมพันธ์กับชุมชน และสังคมเมืองนครศรีธรรมราชและท้องถิ่นอื่นๆ ทั้งในแง่การเสริมย้ำถึงคุณและโทษของการดื่มสุรา ความเชื่อเรื่องการชาตินี้ชาติหน้าและความเชื่อเรื่อง อานิสงส์ของการบวช เป็นต้น กล่าวคือ

๓.๑ คุณค่าของการดื่มสุรา

การดื่มสุราแต่พอประมาณในกาละเทศะพอควร มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยมาเป็นเวลานาน มีหลักฐานปรากฏอย่างชัดเจนในวรรณกรรมไทยหลายเรื่อง กวีไทยและกวีต่างชาติ หลายคนดื่มสุราแล้ว ก่อให้เกิดจินตนาการหรือความคิดสร้างสรรค์เป็นพิเศษ เช่น สุนทรภู่ และลิโป้ เป็นต้น

* วิเชียร ณ นคร การศึกษานิทานพื้นบ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช หน้า ๔๖-๔๗

^๑ วิมล คำศรี คติชนวิทยาศึกษา

มีผู้ศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้พบว่า การดื่มสุราหรือเครื่องดองของเมา มีคุณค่าหลายประการ ดังเช่น ทำให้ร่างกายสดชื่น เป็นเสมือนหนึ่ง ยาบ้ารุงหัวใจ ทำให้การหมุนเวียนของโลหิตในร่างกาย ดีกว่าปกติ และตามหลักวิชาจิตวิทยาสังคม เชื่อว่า การสมาคมรื่นเริงสนุกสนาน หากมีสุราหรือ เครื่องดองของเมาเป็นเครื่องดื่มด้วยแล้ว จะทำให้เกิดความรู้สึกมีรสชาติ โปรดพิจารณาวรรณกรรมต่อไปนี้

การดื่มสุราเพื่อต้อนรับแขกผู้ใหญ่หรือแขกสำคัญ

เนื้อปล่าปลาย่าเหล้ากลั่น ตกแต่งครบครัน
ใส่ถาดปกปิดขอบกล
บ้างแบกบ้างทูนทุกคน ยกมาบัดดล
รักษาเลี้ยงดูหนุ่มนาย
อำมาตย์บีกเหล้าเข้าหลาย เมมาถึงตาย
พูดจาปราศัยไมตรี.

(สุบินสำนวนเก่า : ๒๖)

การดื่มสุราเพื่อเฉลิมฉลองหรือแสดงความยินดี

อีแม่อย่างกลัวเสีย สองสามตำลึงซื้อเหล้ามา
เมียพรานก็ขานตอบ ยิ้มพลางลอบจากเคหา
เงินเที่ยวซื้อสุรา เลือกลงเหล้าเข็ม เหล้าจ่อไฟ
พรานเต่ารินเหล้ามีก เมารีกริกหนวดเคราสั้น

(สุบินสำเนาเก่า : ๒๘)

**การดื่มสุราเพื่อสังสรรค์กับเพื่อนฝูงเป็นการเพิ่มรสชาติ
ในวง สนทนา และ "อุ่นเครื่อง" ก่อนทำงานร่วมกัน**

ตื่นขึ้นแต่ไก่ขัน ปลุกเรียกกันทุกเคหา
นุงข้าวกินสุรา พุดจาเล่นเสียงฮือฮือ
ครั้นว่าฟ้าสว่าง รุ่งรางรางเห็นลายมือ
จับกระดิ่งบ่วงชายถือ แบกหอกบินลงจากเรือน
เนศาทเดินนาคกราย หมูปรานไพรตามกล่นเกลื่อน
เข้าไปในไพรเดือน ตกบ่วงชายรายช่องทาง

(สุบินสำนวนเก่า : ๑๑๗)

ฯลฯ

นอกจากนี้ในพิธีกรรมบวงสรวงสังคม บูชา
ครูศิลาปิน บูชาเทพยด บูชาภูมิเจ้าที่และศักดิ์สิทธิ์ สุรา

ยังจำเป็นต้องใช้เป็นเครื่องเซ่นสังเวย สำคัญอยู่ด้วย
เสมอ ดังตัวอย่างวรรณกรรมต่อไปนี้

ไปเหนือเหอ ไปซื้อเรือสักลำ
หัวตัวท้ายดำ สำหรับไว้ทำเรือเซ
เชื้อเหล้าสักจอก ไปบอกหัวเมืองชายเล
สำหรับไว้ทำเรือเซ เซเล่นกลางเลหลวง
(เพลงร้องเรือ เมืองนครศรีธรรมราช)

ฯลฯ

ด้านสุขภาพอนามัย หรือการสาธารณสุข
พื้นฐานของชุมชน โดยเฉพาะแพทย์แผนไทย มียา
แผนไทยหลายขนานใช้สุราเป็นน้ำกระสาย และหรือเป็น
ส่วนผสมตัวยาศักดิ์สิทธิ์ เช่น ประเภท ยาดองเหล้า
ทั้งหลาย เป็นต้น

ตัวอย่างเหล่านี้ล้วนเป็นหลักฐานยืนยันได้ว่า
สุรามีประโยชน์ และมีส่วนสำคัญต่อการดำรงชีวิต หาก
แต่ต้องรู้จักบริโภค แต่พอสมควร ในกาลและเทศะ
เหมาะสม

๓.๒ โทษของการดื่มสุรา

การดื่มสุราเกินปริมาณที่จำเป็น ในกาล
และเทศะอันไม่เหมาะสมล้วนก่อให้เกิดโทษอย่างยิ่ง
พุทธศาสนาจึงมีข้อห้าม ที่เรียกกว่า "เบญจศีล"
และข้อปฏิบัติที่เรียกว่า "เบญจธรรม" เกี่ยวกับเรื่องนี้
ไว้ว่าดังนี้

**เบญจศีล : ห้ามดื่มน้ำเมาหรือสุราเมรัย
อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท**

เบญจธรรม : พึงมีสติรอบคอบ

โทษของการดื่มสุรา เป็นที่ประจักษ์มาเป็น
เวลาช้านานจึงมีหลักฐานปรากฏทั้งในวรรณคดีมรดก
และวรรณกรรมท้องถิ่นต่างเน้นย้ำไว้ตรงกันว่า การดื่ม
สุราจนขาดสติชนิด "สุราตีมคน" ย่อมเป็นโทษอย่าง
มหันต์ บรรพชนจึงบันทึกเตือนย้ำไว้ให้เป็นอนุสติแก่
ลูกหลานดังเช่น

ชายใดได้เสพด้วย นารี.
กินสุราฝันว่าดี เร่เหล่น
เบียดไกรฤกสกาตี ต่อเมื่อ พันนมา
ใครดั่งนี้ฤาเว้น จากความฉิบหาย
(โคลงสุภาสิต : วรรณกรรมแห่งนครศรีธรรมราช)

ถึงโรงเหล้าไต่กัลลันควันโขมง
มีคันโพงผูกสายอยู่ปลายเสา
ไต่บาปกรรมน้ำรกเจียวอกเรา
ให้มัวเมาเหมือนหนึ่งน้ำเป็นน้ำอาย
(นิราศภูเขาทอง : สุนทรภู่)

หนึ่งสูบฝิ่นกินสุรามุสาวาท
ใครทำชาติศีลห้าสิ้นราศี.
ใครสัดยี่ซ้อถ้อมันในขันตี.
จะถึงที่พระนิพพานสำราญใจ
อย่าไกรสรซึ่งนั่งสาพยาบาท
นึกว่าชาติก่อนกรรมทำไฉน
เหมือนกงคุดกงเกวียนวนเวียนไป
อย่าโทษใครเพราะกรรมจึงจำเป็น
(พระอภัยมณี)

๙๑๖

การดื่มสุราจนขาดสติ นอกจากจะเป็นภัยต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจของตนเองแล้ว ยังเป็นภัยต่อบ้านเมืองด้วย จากตัวอย่างในวรรณกรรมภาคใต้เรื่อง พระรถ-เมรี พระรถให้นางเมรีดื่มสุราจนเมามายขาดสติ ความลับบ้านเมืองที่เคยมี ถูกเปิดเผยจนหมดสิ้น ซึ่งเป็นภัยอย่างยิ่งต่อบ้านเมืองของนางเมรี ในโอกาสต่อมาดังตัวอย่าง วรรณกรรมตอนหนึ่งว่า

เมรีมีบอก ท้าวรินเหล้ากรวอก เพิ่มเติมเข้าไป
กินถ้วนสามหน มัวมนจิตใจ ทูลบอกท้าวไทว่าห้อยผาง
(ปริวรรตจากพระรถ-เมรี หน้า ๑๓๘)

กัณฑ์ทูลสนอง เนตรนางสิบสอง ของท่านมารดา
พระแม่ฝากให้ พระยายพามาแต่กรุงภรา เมืองไพศาลี.
(ปริวรรตจากพระรถ-เมรี หน้า ๑๓๘)

นางเมรีเหอ กินเหล้าวันนี้เมาหนักหนา
เมาหยูกเมายา เมามายหนักหนาแล้วพระทอง
ไอ้ไรรุงรังบนหลังคา บอกว่าหน่วยตานางสิบสอง
เมรีเนื้อพอง สักสิ่งไม่พรางผัว
(เพลงร้องเรือเมืองนครศรีธรรมราช)

๙๑๖

ไม่เพียงแต่มนุษย์เท่านั้นที่ดื่มสุราแล้วทำให้เป็นภัยต่อตนเอง ชุมชนและสังคม สัตว์ก็ทำนองเดียวกัน กรณีตัวอย่างจากพลาญจำเริญข้างแสนรู้ของเมืองนครศรีธรรมราชเมื่อกินเหล้าเมามายก็ทำอันตรายต่อผู้คนเป็นไกลานล ดังตัวอย่าง วรรณกรรมต่อไปนี้

อยากเหล้าเดินเข้ามาหา นุหรินสุรา
ใส่บอกครอกให้หมดเต
ข้างเมาเหล้ากัลลันหันเห เดินหัวไชเซ
ชาวบ้านจีนไทยไชโย
(ชีวิตและงานพระปลัดเลี่ยมอาสาโย : หน้า ๘๖)

โทษที่เห็นได้ สัมผัสได้ในวิถีชีวิตปัจจุบัน อันเนื่องมาจากสุราเป็นเหตุ มีตัวอย่างนับไม่ถ้วน ทั้งในส่วนตนและส่วนรวม สถิติอุบัติเหตุ การรบราฆ่าฟัน การทำอัตวินิบาตกรรม การช่มเหล้าแก๊งเพื่อนมนุษย์ คุณภาพชีวิตย่ำแย่ สังคมวิกฤตเกินแก้ไขเพราะ "สุราเกินคน" เป็นต้นเหตุขยายวงกว้างขวางออกไปทุกที (ทั้งๆ ที่รู้อยู่แก่ใจ เมื่อไหร่หนอ พวกเราจะช่วยกันขอลดละและเลิกได้กันเสียที ขอฝากนิทานเรื่องนี้เป็นอนุสติแก่พวกเรา)

๓.๓ ความเชื่อเรื่องชาตินี้ชาติหน้า

การเวียนว่ายตายเกิด ชาตินี้-ชาติหน้า ยังคงเป็นความเชื่อที่ปรากฏอยู่ และมีผลต่อพฤติกรรม หรือวิถีชีวิตของกลุ่มชนและสังคมไทย

จากนิทานเรื่องนี้ ในชาติที่ชายแก่มีชีวิตอยู่ โลกมนุษย์ถึง ๕๐ ปี ชอบดื่มสุราเป็นชีวิตจิตใจ เมื่อตายไปก็ให้ลูกหลานเอาสุราใส่โลงศพไปด้วย เมื่อไปอยู่ในอีกภพหนึ่งคือ เมืองนรกก็จะได้ดื่มสุราด้วย

ภาพปัจจุบันก็ยังคงพบเห็นอยู่ เมื่อวงศาคณาญาติถึงแก่กรรม บรรดาลูกหลานที่ยังคงมีชีวิตอยู่ ก็จะพยายามจัดสิ่งให้ผู้ถึงแก่กรรมชอบ เมื่อครั้งมีชีวิตอยู่ ใส่ไปในโลงศพ หรือทำบุญอุทิศส่งไปให้เพื่อจะได้ใช้ในปรโลก

ด้วยความเชื่อ ในเรื่องชาตินี้ ชาติหน้า จึงมีการ บันทึกเรื่องบุญกรรมและยมบาล เพราะเชื่อกันว่าชาตินี้ทำบุญกรรมได้ไว้ ชาติหน้าจะได้รับผลเช่นนั้น ดังมีตัวอย่างวรรณกรรมต่อไปนี้

บุญ-กรรม

มีกรรมเหอ สองราเรามีกรรม
บาปกึ่งบาปปลาน้องไม่ทำ ขอพบพี่ชายกายภาคหน้า
ชาตินี้น้องมาหลงเกิด เป็นพี่น้องกันเกิดพ่อเลิศฟ้า
ขอพบพี่ชายกายหน้า ทุกห้องชั้นฟ้าวัน
(เพลงร้องเรือเมืองนครศรีธรรมราช)

อุตสาห์ทำบุญคำจุนชีวิต ชาติหน้าชาตินี้คงจะสุขสบาย
(การศึกษาวิเคราะห์ศาสตร์ในสุบิน : หน้า ๓๔)

๖๗

ยมบาล

อยู่มาไม่นานข้างยมบาลตรวจบัญชี
ถ้าใครช่วยให้นำตัวมา พิจารณาตัดสินคดี.
ใครทำร้ายให้ไปเมืองผี ใครทำดีให้นำขึ้นไปสวรรค์
(การศึกษาเชิงวิเคราะห์ศาสตร์ในสุบิน : หน้า ๓๓)

ถึงมิใช่ตัวเปล่าเจ้ามีผิว
ที่ไม่กลัวบาปดอกกะโหลกศรี.
อันรกรตกใจไปโยมิ
ยมบาลกับพี่เป็นเกลือกกัน

(ระเด่นลันได)

๖๗

ปัจจุบันแม้ความเชื่อนี้ จะเปลี่ยนไปใน
ลักษณะของรูปธรรม แต่ในแง่ของนามธรรม "สารรัตอยู่
ในอก นรกอยู่ในใจ" และการ "ทำดีได้ดี ทำชั่ว
ได้ชั่ว" ยังคงมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของ
ชุมชนและสังคมอยู่ต่อไป

๓.๔ ความเชื่อเรื่องอานิสงส์ของการบวช

ในสังคมพุทธศาสนา พุทธศาสนิกชนยังคง
ยึดถือและปฏิบัติสืบต่อกันมาว่า การได้บรรพชา
อุปสมบท เป็นอานิสงส์อันประเสริฐ แม้จะไม่ได้บรรพชา
อุปสมบทด้วยตนเอง แต่หากได้ร่วมมีส่วนอุปถัมภ์
คำจุนผู้อื่นให้ได้ประกอบกิจกรรมอันเป็นกุศลยิ่งนี้
ตนเองจะพลอยได้อานิสงส์ด้วย

การบันทึกไว้หรือการบอกต่อ และการปฏิบัติ
สืบสานกันมาในเรื่องการบรรพชาอุปสมบทในบรร
พระพุทธศาสนาได้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนกระทั่ง
ปัจจุบัน เราจึงพบว่ามีวรรณกรรมย้ำเรื่องอานิสงส์ของ
การบรรพชาอุปสมบท อยู่เป็นจำนวนมากตัวอย่างเช่น

การบรรพชาที่แท้และเป็นของแน่
ได้แทนคุณพ่อคุณแม่เมื่อท่านม้วยเป็นผี.
พ่อแม่มีสุขก็เพราะลูกทำดี.
ตัวอย่างนั้นมีผมจะเล่าให้ฟัง
(การศึกษาวิเคราะห์ในสุบินจำนวนหน้า ๓๓)

บวชตัวทรมาณ บวชลูกหลินหลาน เครือญาติวงศ์
โปรดทาสทำบุญ อุปสมบทสงฆ์ แล้วกวัดน้ำล้าง
ปรารถนาตามปอง
(สุบิน : ๖๔)

พระครูท่านวิเศษ ว่าโปรดบิดุเรศ
แปลงเพศบวชเป็นสังฆา
เป็นเถรโปรดแก่มารดา บวชเป็นสังฆา
โปรดพ่อให้พ้นภัย
(สุบิน : ๔๖)

ด้วยเชื่อมั่นในอานิสงส์ของการบวช ชายผู้สูง
อายุซึ่งตายไปแล้ว จึงขออนุญาตยมบาล ช่วยต่ออายุ
อีก ๑ ปี. เพื่อขอให้คนได้มีโอกาสบวชลูกชาย ดังนิทาน
เรื่อง "กินเหล้าแล้วอายุยืน"

เท่าที่นำเสนอมาแต่ทางสังเขป แสดงให้เห็น
ว่า การศึกษานิทานพื้นบ้าน ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งเชิง
ศิลป์และเชิงศาสตร์ การพิจารณาเลือกใช้นิทานแต่ละ
เรื่องให้เกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษาศาสนา ศิลป
วัฒนธรรม และสังคมโดยรวม เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้เป็น
ครู และหรือ ผู้ปกครองพึงกระทำเพื่อใช้สื่อพื้นบ้าน ช่วย
พัฒนาคุณภาพชีวิต และพัฒนาสังคมให้สอดคล้องกับ
พื้นฐานทางวัฒนธรรม และสภาวะการณ์ของสังคม